

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Regularea dotațiunii preoților,

de preotul George Rain.

I.

Are poporul nostru un proverb cu mult simbură de adevăr: „De unde nu este foc, nu iese fum”. . . Unde nu este *causă*, e zădarnică deci căutarea după *efect*.

Este explicabilă împrejurarea, că de un timp încoace particulari și ziare, cercuri preoțești și de diferite alte pături sociale, au început a ventila tot mai mult chestia unei regulări, și chiar a unei ameliorări a dotațiunii preoților noștri.

Ondulațiunile acestea, izvorâte din dorinți și aspirațiuni mai înalte, de sigur își au cauza lor: miseria și *nesiguranța* în cari se află preoțimea noastră în timpul de față.

Evident, că chestia, în stimulările cunoscute, e apreciată din laturile diferite, e depănată adeseori din puncte de plecare la aparență opuse, și e privită prin prizma *interesatului*, ori apoi a *privitorului* *cunoscător* și *ne-cunoscător de cauză*, *precum* și a *persoanei neutrale*.

Ori cum ar fi, dar chestia sulevată, cu tot dreptul constituie *efectul* produs de o *causă*, care nu poate fi desconsiderată, ținând seamă de interesele mari și vitale ale bisericii și neamului nostru.

Din capul locului declar, că simțesc greutatea problemei, zăresc conturile gingașe și delicate ale chestiei din întrebare, pentru că tractând despre acest obiect ponderos, nu e ușor a eși învingător din discuție; și fără a scormoni în vesparul sentimentelor și convingerilor diferite, e greu a rămânea nestropit de nămoalele unor atribute, cari să te prezinte drept „*hipermaterialist*” sau din contră de un „*insinuător vanitos*”.

Timpurile prin cari trecem, cu greutățile traiului zilnic, au tras cu sine în vâltoarea greutăților de subsistență toate clasele societății. De

atracția acestei vâltoare generale, — lucru firesc, n'a putut scăpa nici tagma preoțească peste tot. La grupările, cari strigau după pâne, s'a asociat, adresându-se statului, și preoțimea, firește, mai întâiu fracțiunea mai îndrăzneată a preoțimei, cea „mai de acasă”, cum s'ar zice — preoțimea reformatilor.

„Congrua”, lucru știut, a fost adusă la viață în primul rând pentru *această* preoțime. Dar statul, ca „tată” a tuturor cetățenilor, a trebuit să ne înfrupte și pe noi. Glasurile pentru o nouă îmbunătățire a dotațiunii preoțești, tot dela această preoțime reformată au emanat. Ca echou la *aceste* glasuri trebuie privit prospectul revizuirii congruei, pus în vedere pe anul 1913 din partea guvernului nostru.

Greul traiului pe deoparte, instinctul de imitație pe de alta, au provocat și mișcările în acest sens ale preoțimei noastre, precum și ale altor factori doritori de a ști biserica noastră strămoșească neclătită din echilibrul desvoltării și propășirii normale.

Ochiul atent a putut distinge, până acum, din ventilarea acestei chestiuni, trei direcțiuni purcese din diferite puncte de plecare.

1. Imbunătățirea *grabnică* și cu *orice* preț în soartea materială a preoților, solicitată cu insistență din parte *interesată*, din partea unei grupări de preoți din jurul „R. Preoților”.

2. Solicitarea unor persoane marcante și a unor organe mai prevăzătoare ale noastre, de a se îmbunătăți „după putință” soartea materială a preoților, însă în așa fel, ca prin aceasta să nu se știrbească prestigiul bisericii și să nu sufere cauza înaltelor interese ale neamului peste tot, și în fine

3. Reflexiunile celor ce — ne-cunoscând în mod suficient stările precare și lipsurile cu cari luptă preoțimea, — susțin că „cum au trăit preoții cei vechi, numai cu

leafa dela popor, neavând nici congruă, pot trăi și cei de azi”. . . întorcă-se deci numai către popor, descopere-și acestuia năcazurile... și — vor putea trăi și ei!..

Analizând cu calmitate aceste moduri de „*privire*” a cauzei, vom ajunge la conclusia, că mai bine zăresc prin prizma desnodământului cauzei cei din rândul al doilea. Cei de convingerea aceasta sunt *mai aproape* de soluțiunea echitabilă și norocoasă a problemei.

Puțină corectură lipsește numai în modul lor de apreciere: espresia „după putință”, care ar putea să se înlocuiască cu cuvintele „*la tot cazul*”.

Trecând peste „vederile” celor din gruparea 3, cari pe cum se vede se află la o distanță, de unde nu pot descifra nici măcar în parte conturile *luptei cu miseria* a preoțimei, — nu se pot trece cu vederea accentele celorlalte două direcțiuni, cari deși la părere ar fi disonante, sunt totuși în strânsă afinitate, — căci află ambele de actuală o *regulare* și chiar îmbunătățire a dotațiunilor preoțimei.

Deosebirea între aceste două curente de apreciere a chestiunii se datorește numai puterii diferite de apercepțiune prin negura deasă a stărilor precare. . . Deoparte preoți, din grosul întunec al luptei cu năcazul, cari — la moment — ne-zărirind altceva decât greutatea traiului *propriu*, strigă după îmbunătățire *grabnică* și cu *orice* preț; . . de altă parte observatori cunoscători de existența acestor neajunsuri, dar — neînchiși oarecum *personal* în camera întunecoasă a miseriei, — circumspecți și prevăzători pentru *viitorul* bisericii și al neamului, accentuează un desnodământ „după putință” al cauzei. . .

De oare-ce nici preoții nu sunt toți de părerea ameliorării cu „ori ce preț” a dotațiunii, deși toți simțesc greutatea zilelor de *miserie*, și deoarece covârșitoarea majoritate

— desigur — a preoților noștri, împărtășește punctul de vedere al intereselor mai înalte bisericești și naționale: nu va fi fără scop a se ventila chestia *în acest întâles* și din parte interesată: din șirurile preoților.

Înainte de toate trebuie să recunoaștem toți adevărul, care nu poate fi tăgăduit, anume, că starea materială a preoțimei nu mai corespunde zilelor de azi. Ea este de nesuferit, și în raport cu cerințele multiple ale timpului chiar nejustificabilă. O *regulare* convenabilă, așezată pe bază *sigură*, este deci neincunjurabilă. Nu voim nici noi o ameliorare cu ori ce preț; dar vrem o *regulare* a stărilor actuale, iar aceasta o pretindem și o dorim „*la tot cazul*”, nu numai „după putință”.

Bunilor observatori și cunoscători ai cauzei, care ne privește, nu numai pe noi, preoții, ci chiar biserica și neamul în general, să le spunem și să-i asigurăm, că „*putința*” accentuată de ei, dacă va da mâna cu sora ei — cu „*voința*” — problema se va rezolva ușor. Această „*voința*” e necesară din toate părțile și cu deosebire *din partea noastră*, a preoților. Ajutorându-se împrumutat aceste două: *voința* singuraticilor preoți și a organelor superioare bis. cu „*putința*” sau forța înăscută în elementele constitutive ale bisericii vii, — ținta va fi atinsă cu siguranță: se va zidi pe fundamente tari, cari nu pot fi *prăbușite de vânturi străine*. . . iar ca dovadă a acestei trănicii, va servi frontispiciul bisericii noastre străbune, prin inscripția simbolică: „Prin forțele noastre, la putere și mărire”!..

Dar să vedem întru cât sunt basate desele vibrațiuni pe această coardă? Este sau nu este adevărat, că stările actuale au devenit pentru preoți nesuferibile? Și peste tot este sau nu este timpul suprem pentru o îmbunătățire și regulare a competențelor preoților? La aceste întrebări, — ținând seamă de realitate

FOIȘOARĂ.

Emanciparea tineretului.

— Un cuvânt pentru tinerimea de școală. —

După L. Braun, de G. Fl. Preșmercanu.
(Urmare).

V.

Precum în școală și familie, astfel a rămas neschimbată poziția copilului și în stat. Incepând cu anul al 14-lea tineretul își poate susține viața, prin propria sa muncă, ba chiar și concure la întretinerea alor săi. Tinerii au să sufere întotdeauna și cei mari sub condiții nefavorabile de lucru, ca și sub prețurile ridicole ale mijloacelor de trai. Ar fi deci nu numai în dreptul lor, ci ar trebui să-și considere de datorință a se clarifica asupra cauzelor tuturor acestor relațiuni schimbate de trai, prin un schimb de vederi, punându-se în contact atât cu soții lor de muncă, ca și cu colegii lor de lucru mai în vârstă. Dar, durere, nu li se condece.

Precum deja în școală li se propun regulile de gramatică și sentințe biblice până la desgust, fără însă a li se aminti despre constituția și legile statului, tocmai așa li se interzice și mai târziu a se ocupa cu acestea, ca și când ar fi vorba

de niște mistere, cari numai celor competenți sunt accesibile. Autoritatea statului și a școlii pare a fi așezată pe un sol putred, câtă vreme trebuie să se ferece cu gardul de ghimpi al legilor și al ordinelor în fața atacului tinerimii. Și nici unul dintre cei chemați nu voiește să înțeleagă, că tineretul de azi nu mai e același, ci cel mult dacă etatea o are comună cu cel din trecut, dacă cumva nu se va întrepune cu bărbăție de aici înainte pentru a-și câștiga teren în loc de a se da de bunăvoie în brațele morții.

Pare că aud pe filistrii și pe cetățenii cei buni, strigând cu glas de durere!? Văd cum cei baijocitori bat din umeri: Idei de emancipare a copiilor! Și un râs sarcastic secundază acest cuvânt nou, același râs prin care fură primii anteluptători mișcării feminine cu o sută de ani înainte. Azi, când mul de inși le urmează lor, de oarece universitățile, ba chiar și parlamentele le stau deschise, nu mai ia nimeni lucrul în râs.

„Emanciparea tineretului!”

Și pumni amenințători se ridică. Aceiași pumni ce se opuneau celor dintâi muncitori, cari cereau îndreptățire politică de drept.

Azi se mai opun, dar chiar și dacă milioanele stau în față, știindu-se biruitori, nu se mai tem.

Dar văd și priviri întrebătoare pline de neabdere, încrăpate din ochi strălucitori, de tinerețe și nădejde.

Și inimi cari se sbat puternic, pare că s'ar frământa în emoțiile unei pregătiri la luptă, care e gata să înceapă.

În locul acesteia însă le stă deschisă o cale stâncoasă și petroasă, așa că sunetul pașilor întrerupți nu au nici un răsunet.

Și totuși, ei sunt aceia cari pretind cel mai neînfrânt curaj, cea mai trainică perseverență.

Puțini părinți sunt, cari să nu-și iubescă copii! Ceea ce face dragostea lor infructuoasă, este mai mult faptul, că nu și-i cunosc.

Prindeți deși curaj, tineri, de a vă descoperi și a vă face cunoscuți părinților voștri.

Tălmăciți-vă dorințele, părerile, speranțele și temerile voastre, chiar dacă la început ar fi să vă întâlniți față în față cu provocări la ordine, cu interziceri, cu poruncile și muștrările superiorilor voștri, ca tot atâtea gesturi ale unui sentiment de mirare în fața atitudinii voastre bărbătești.

Acestea însă să nu vă descurajeze. Ascultarea nu e nici o virtute, câtă vreme porunca nu e secundată de învoială și îngăduială de bunăvoie și veselă.

Ascultați ce zice unul dintre poeții cei mai mari germani de azi, Ricard Deh-

mel. El se adresează copilului sau în felul următor: „Și dacă cumva, băiete, bătrânul tău tată își va vorbi de datorința absolută supunerii fiștei, nu-ți pleca urechea sfaturilor lui”.

S'ar părea, că prin acest ton esagerat se proclamă tineretul direct la neascultare. Nici vorbă!

Elevi! Vorbiți cu inima deschisă despre tot ceea ce școala vă răpește și de-neagă.

Prejudițiile sociale ale părinților voștri nu s'au înrădăcinat așa adânc în inima voastră, că să fi oprimat inclinațiile voastre. Reclamați-vă dreptul alegerii libere a carierei amăsurat destoiniei voastre. Protestați, din contră, în fața ori cărei proceduri greșite, prin care prin impunerea de studii nepotrivite firei voastre, vi se otrăvesc cei mai frumoși ani din viață. Ce folos, că sisteme greșite de învățământ vă îndoapă spiritul cu matematică, greacă și latină, dacă inclinațiunile voastre artistice sau priceperea ce o dovediți în cele tehnice, vă cer o dezvoltare, o alimentare cu totul de altă natură pentru spiritul vostru.

Nu vă rămâne decât să luați poziție voi înși-vă contra tatălui vostru, ce vă constrânge a intra în o școală reală, dacă el nu știe cumpăni ce atentat comite la viitorul vostru, lăsându-se condus și în

și de adevăr, — ori ce om simțitor și *cunoscător de cauză* trebuie să răspundă cu un întreit — *da!* Mă voi esplica în articolul următor.

Legile militare. Majestatea Sa, Împăratul și Regele nostru, Francisc Iosif I, a sancționat Vineri, în Ischl, unde se află acum, toate legile militare, votate din partea parlamentului ungar, în felul, cum știm că au fost votate. A fost sancționată și legea despre contingentul de re-cruți, și astfel asenările se pot face acum. După știrile venite dela Viena, ele se vor începe în 12 August n. o.

Consiliu de miniștri. În Viena se ține astăzi, Luni, consiliu comun de miniștri, sub președinția ministrului de esterne Berchtold. Vor participa ambii prim-miniștri, din Austria și Ungaria, ambii miniștri de finanțe și de comunica-țiune, și ceilalți miniștri comuni: de răz-boiu și de finanțe. Se va stabili bugetul cheltuielilor comune pentru anul curent și cel viitor, pentru a putea fi prezentate delegațiilor, la — toamnă.

Incassarea pretenziunilor bisericești.

După Dr. Zolnay Ienő, fiscal comitatens, de Const. Moldovan, preot. (Urmare).

Dacă nu s'ar afla la datorăș avere mobilă rezerută, ori și aceea s'ar reclama, sau ca indispensabilă — s'ar scoate de sub execuție, atunci antistia comunală sau autoritatea orășenească este obligată din oficiu a lua protocol negativ de zălogire, în care este a să trece totodată și datele referitoare la averea imobilă (art. XI — 1909 § 74).

Aceasta se transpune apoi direct comisiunii administrative municipale, care, — convingându-se că execuția pe averea mobilă a fost fără rezultat — ordonează execuția pe averea imobilă, predând afa-cerea fisoului comitatens, (art. 60 — 1881 § 135).

Dealtcum biserica însaș poate să a-dune datele referitoare la averea imobilă, pe cari trimițându-le instanței prime a fo-rurilor civile, care împreună cu protocolul de zălogire negativ cu privire la averea mobilă, sau numai cu raportul său, din care reese că pretenziunea nu s'a putut încasa din averea mobilă, — le înaintează comisiunii administrative.

Aceasta este procedura încasării pre-tenziunilor bis. din averea imobilă.

Sunt cazuri, când pretenziunile bise-ricesti se asigură în mod provizor pe averea imobilă, d. e. intabularea.

Procedura este următoarea:

Comuna bisericească roșă direct comisiunea administrativă municipală, pe baza unui estras legal (din repartiție) sau a unei rugări, în care se ouprind atât da-tele ce formează pretenziunea bisericească, cât și datele cărții funduare (numele de-bitorului, Nr. cărții fund.) — ca pretenzi-unea să o asigure prin intabularea drep-tului ipotecar. De sine înțeles, că rugarea trebuie să cuprindă *titlul de drept* a pre-tenziunii, precum și scadența ei (bir, re-partiție de cult) etc.

Comisiunea adm., trecând toate da-tele primite într'un decis final, concede

fișului prenotarea din oficiu a dreptului ipotecar, în favorul bisericești. Modul a-cesta, — de sine înțeles, — ne duce numai la asigurarea pretenziunii, pentru încasare trebuie să se pureadă tot în modul arătat mai sus, prin *rugare specială*.

De sigur, procedura aceasta își are avantajul ei, că pretenziunea bisericești este principiar asigurată, și urmează de sine încasarea din averea imobilă, mai curând sau mai târziu, — fiind intabulat dreptul ipotecar.

În praxa cărților fundare poate ob-veni cazul, când autoritatea funduară or-donează prenotarea dreptului ipotecar, fixând termen de 15 zile pentru legitimarea prenotării. În astfel de caz datorința fi-soului este să mijlocească la autoritatea cărților fund., ca prenotarea să se ordoneze fără fixarea celor 15 zile uzitate, con-form ord. cărț. fund. 93, 102, ca nu cumva asigurarea câștigată să-și piardă valoarea.

În cazurile, când este vorba de asi-gurarea unei pretenziuni de natură pri-vată pe seama bisericești, d. e. (epitropul ori cassariul defraudează din banii bisericești) atunci biserica pentru asigurarea ei, în cartea funduară, purcede pe calea repre-zențanților ei legali (preot, protopop etc). Autoritatea bisericească pe baza ord. cărț. fund. 93, — astfel de pretenziuni, prin pre-notarea dreptului ipotecar, le poate a-sigura și direct, prin organele ei legale.

Procedura de încasare a pretenziu-nilor bisericești din averea imobilă se pare a fi necunoscută. Sunt însă cazuri, când debitorul e în stare a plăti, dar nu voește, și toamă față de astfel de debitori e ne-cesară aplicarea puterii legale.

Di Dr. Zolnay Ienő spune, că praxa lui de câteva decenii i-a dovedit — în parte — că servitorii bisericești (orășnic, clo-potar etc.) au profesat aproape totdeauna față de cei mai săraci și fără avere *uma-nitatea și mila*, și numai acolo au folosit remedii mai stricte, unde nepăsarea sau reavoința a pretins aplicare rigorosă a legii. Spune mai departe, că cu încasări de pre-tenziuni bisericești nu a ajuns niciodată așa departe, încât biserica să pretindă țin-nera licitației pe averea imobilă, căci de-bitorii au achitat datoris, iar dacă nu au fost în stare să plătească, tot ea a fost aceea care a abzis de pretenziune.

Unele cazuri vrednice de remarcat ca modalități deosebite ale execuției sunt următoarele:

a) Dacă oarecare biserică ori singu-ratio e obligat la prestarea unui lucru și nu-l prestează, d. e. biserica nu pune la dispoziția unui învățător cartir legal ori dependențele necesare (vatră, cuptor, cotet) atunci biserica cade sub judecată, adevă sentența finală a autorității superioare bi-sericești. Sentența aceasta apoi pentru e-secutare — se transpune comunei politice, care pe baza analogiei din art. LX—881 §-222 constrânge pe debitor ca în terminal fixat să îndeplinească datorința; asemenea se întâmplă la pedeapsă în bani. — Mai practic și ducător la scop este stabilirea în bani de un expert — a lucrului de prestat în natură. În cazul acesta din a-verea debitorului (celui ce nu a prestat lu-cru) se execută și scoate sumă de bani (aceiaș art. §-217).

b) Execuția personală de care se în-grijește constituția bisericeilor în cazul când oarecare parte se opune. d. e. depunerea din oficiu a oficanților bisericești (servitor bis., clopotar) sau restituirea lor din nou.

această chestie de spiritul de speculație și de considerații și interese personale.

Ce folos vă va lua el vouă, desti-nându-vă pe cariera comerțială din sim-plul motiv, că doară îi veți sta în ajutor la întreprinderile sale.

Căci visurile voastre vă poartă în sfe-rele idilice ale poeziei și ale ougetării mai avântate.

Fiiți băgători de samă, că mai în-a-nte de a fi succombat în fața unei munci spirituale ce oucerul vostru nu o poate su-porta, v'ați pierdut curajul moral, care azi e un lucru mai rar decât o minte inteligentă.

Năzuți-vă deci mai bine a vă crea o stare bună ca meseriași harnici, decât să înmulțiți numărul și așa atât de mare al mediocrităților intelectuale, — o povară atât pentru sine, cât și pentru alții.

Dar grija voastră să nu se răstrângă întru a vă spune negenați și fără rezervă păsurile voastre ce privește modul de in-structie și al celor ce le practică în școala, ci și în internul vostru să nu vă tângăduiți convingerile voastre.

Îndată ce a sosit vremea, când voi veți învăța nu numai reguli, cifre, ci și a exprima păreri despre diferite stări de lu-cru, cari până acum se vede, că au al-cătuit dreptul exclusiv al învățătorului vo-stru, dar care ar trebui recunoscut ca drept pentru fiecare om — vi se va cere și dela

voi să vi le predați cu aceeași siguranță apodictică, ca niște adevăruri nerăsturna-bile.

Din acel moment lăpădați-vă de acea ambiție vanitoasă de a fi niște elevi de model, adevă ce au rolul unei plăci de reproducție, care redă fidel vocea înv-ățătorului.

Să aveți și aici curajul convingerii, veți fi așezați ce e drept în banca din fund, oși și în școală, ca și în stat sunt oși tăcuți, și oși ce zic „da” la toate, ce-tățenii cei mai comoi.

Aceasta însă nu va fi o osândă la adresa voastră, cât mai mult contra me-todului școlii.

Poate, ba chiar probabil, părerile vo-astre sunt false, dar cine își poate garanta de corectitatea celor ale învățătorului?

Un tinăr ce umblă pe propriile sale picioare, chiar și dacă rătăcește, mi-e mai drag, decât unul ce merge drept, dar con-dus de altul.

De acest sfat al lui Goethe să ne țin-em cu toții. (Va urma).

Vorbe înțelepte.

Temete de Dumnezeu, iar după Dum-nezeu de nime altul, decât de cel-ce nu se teme de Dumnezeu.

În privința procedurii acesteia nu există lege lumească amănunțită, ci mijlo-cul de constrângere — preste tot, forța necesară precum și modul de executare îl statorțește sentențe, și natura cazului res-pectiv.

Faptul acesta nu se poate — aici — înțelege altfel, pentru că un astfel de lucru este mai mult o execuție de natură morală, cu a cărei efectuare se concrede de regulă — oficialant public, care luând în conside-rare opinia publică și sgităția ce domnește — îndeplinește orice procedură conform convingerii sale (cazul preotului Hlinka). Se pot stabili deci 2 reguli principiare:

Una e aceea, că — pe lângă ofican-tul public conerezut cu procedura, trimite și autoritatea bisericească supremă pe repre-zen-tatul ei de la care să așteaptă pășirea cu tact (dacă trebae energetică) și care dacă ajunge lucrul până la extrem — va căuta să delature cu armele iubirii urmările ne-favorabile ale deciziunilor.

A doua este aceea, că reprezentatul politic în aplicarea mijloacelor coercitive numai până acolo poate merge, că a ni-micit temeinic rezistența. Până aici trebuie să și ajungă. Ținând cont de aceste puncte de vedere, foarte rar vor obveni cazuri, ca execuția de fapt să se și îndeplinească. Analog cu acesta este cazul, când autori-tăți bisericești sau trimiși judecătorești sunt apărați — întru îndeplinire misiunii lor — de putere brachială. Aici, nu este vorba de vreo împotrivire brachială ori de nimicirea acelei împotriviri, ci de oruțarea oamenilor bisericești de eventuale insulte ce li s'ar aduce. — Procedura aceasta este de natură preventivă polițienească, și au-toritatea politică e obligată a ordona forța necesară de apărare. Dacă însă o ține a-cesta de evitabilă, autoritatea politică ordonează asistența unui membru al ei, care în cazul acesta e rezponsabil pentru apă-rarea necesară.

Dacă cei citați nu s'ar prezenta (d. e. martori etc.) înaintea forurilor bisericești, sau n'ar voi să mărturisească, atunci a-cestia se trimit direct judecătorei ceronale, care este obligată a-i asculta, respective jura.

Prin aceasta s'a exhaustat partea a- ceea, care interesează administrația.

E de însemnătate întrebarea, care se referă la dreptul de protestare al debitorului contra pretenziunii bisericești, asigurată prin execuție.

În general debitorii singuratici contra oăror se îndreaptă execuția deadreptul, fără a fi judecați la aceste, au dreptul de a reclama contra vătămării comise. Dacă reclamarea (protest, rugare) se înaintează în timpul esecutiunii, atunci autoritatea politică purcede ca instanța I. în 2 feluri:

Bisericeile autonome, — cari pe baza dreptului autonom — își îndeplinesc ele afacerile lor proprii — transpun autorită-ții politice numai cauze ajunse la execu-ție, și comuna politică nu are dreptul de a examina în esență procesul înaintat de un credincios ci îl transpune autorității bi-sericești.

Dacă ar fi împreună execuția cu o vătămăre esențială, îndeplinirea factică a execuției se poată ținea în suspens, până când vine răspunsul autorității bisericești în cauză. (Va urma).

* În legătură cu espunerea părerilor dlui Dr. Zolnay Ienő, cuprinse în broșura sa, după întrebarea încasării pretenziunilor bisericești este una din cele mai însemnate, alu de bine a comunica o parte din prelegerea ținută la un concurs de științe juri-dice și de stat, a dlui Viczian, secretar ministerial, care s'a publicat în „Magyar Közgazdaság” Nr. 47—911.

Esența ar fi: Oare intrucât se poate amesteca comisiunea administrativă în examinarea recerării autorităților bisericești, spre a se convinge, — că de fapt pretenziunea arătată spre încasare este adevă-rată ori nu? Și la caz, că părțile interesate ar în-a-inta protest contra execuției, intrucât poate avea loc suspendarea esecutiunii?

Ceea-ce privește întrebarea primă, este clar că pe cale administrativă — se pot încasa numai pre-tenziunile confesiunilor recipiate; iar la bisericeile nu-mai legal recunoscute, pe cale administrativă orice încasare e oprită. (Vezi §-9 pct 3 din art. de lege 43—895).

Cercul de drept jurisdicțional al bisericeilor pe terenul administrației bisericești se ia în considerare de aceea, pentru-că, — ca bază de drept — comisi-unei administrative pentru esecutie nu-i servește re-cercarea autorității sup. bisericești, ci hotărârea le-gală și ridicată la valoarea de drept al ei. Acesta e document public. În sensul acesta s'a declarat atât ministrul de interne, cât și cel de culte și instrucție publică.

În sensul legii, execuția se poată ordona nu-mai pe baza unui document public de execuție. — Principiul acesta trebuie să se aplice și la ordonarea execuției pe cale administrativă, de oarece nu amîn-tește nici o lege, că ce fel de document public are să servească de bază la execuție pe cale adminis-trativă.

Deoarece confesiunile, cari nu dispun de cer-cul de drept jurisdicțional autonom, pe terenul ad-ministrației bisericești nu pot să estradee documente publice execuționale, se poate zice referitor la toate confesiunile recipiate că și la recerările lor simple se poate ordona execuție. Dacă a servit însă de bază o hotărâre bisericească, care nu s'a adus în cercul ei competent jurisdicțional, atunci — la recerarea ce-lui ce suferă execuția, — autoritatea administrativă poate suspenda execuția și poate examina esența le-gală a pretenziunii. Hotărârea ce a rezultat din a-cestă examinare se poate apela pe cale adminis-trativă.

Intrevederea din Baltic-Port.

Împăratul Wilhelm al Germaniei a avut Joi întrevedere cu Țarul Nicolae al Rusiei, la Baltic-Port. Autăi sosise aci Țarul Nicolae, cu Împărăteasa și cu cele patru fice ale sale, pentru a primi pe înaltul oaspe, care pe la orele 10 dimi-nează se apropie de port, venind cu va-porul care poartă numele „Hohenzollern”. Vaselă rusești, cari se aflau pe apă, au dat salutarile obicinuite, câte 33 focuri de tun, marinarii au strigat „ura”, iar după ancorarea vasului german, Țarul Nicolae al Rusiei s'a dus pe bordul iactului im-perial german, să salute pe Împăratul Wil-helm, care se afla pe vapor. În suita Ța-rului se aflau ministrii sei, comandantul vasului imperial rusec, cum și ofițerii ru-sești, comandați de serviciu pe lângă Îm-păratul Germaniei.

Țarul Rusiei avea uniformă de ma-rină germană, iar Împăratul Wilhelm uni-formă de marină rusească. Ambii monarhi s'au salutat în mod foarte cordial, s'au îmbrățișat și sărutat, apoi au trecut în re-visită garda de onoare. Împăratul Wilhelm era însoțit de fiul seu principele Adalbert și de cancelarul imperiului german, pe cari Țarul asemenea i-a salutat cu căldură. Cei doi monarhi s'au retras apoi la o parte și au conferat până la orele 11.

Plecând Țarul Nicolae, Împăratul Wil-helm, însoțit de principele Adalbert și de cancelarul imperiului german, s'a dus pe bordul vaporului imperial rusec, pentru a face vizită împărătesei Rusiei și ficeilor ei. S'a dat apoi un prânz pe bordul va-sului rusec, iar sara cină pe bordul va-sului german.

Se șvonește, că scopul acestei întâl-niri a monarhilor din Germania și Rusia ar fi fost o proiectată încusurire a curții-lor din Berlin și Petersburg, — logodirea principelui Adalbert cu una dintre ficele Țarului Nicolae, dar știrea aceasta e des-mișită în mod oficial. Rămâne dar, că întrevederea Monarhilor are o însemnătate de altă natură, o însemnătate mare poli-tică. Aceasta se poate constata și din fap-tul, că nu numai Monarhi, ci și ministrii lor de esterne au avut lungi consfătuiri. Ba cancelarul Germaniei a plecat la Pe-tersburg, unde a continuat consultările cu colegul său din Rusia, iar un ministru ru-sesc va pleca acum la Paris, pentru a co-munica și guvernului francez rezultatul consfătuirilor. E vorba deci, cum se vede, de lucruri mari, cari se refer la înalta poli-tică europeană.

Din România.

Examenul Principelui Carol. Conform dorinței Majestății Sale, Regelui Carol, Alteța Sa Regală, Principele Carol, va da în cursul săptămânii acesteia esamenul desăvârșit din studiile secundare. Alteța Sa va trece esamenul de maturitate, în înțelesul regulamentului în vigoare pentru absolvarea liceului real, dar va face esamen și din limba latină și din filosofie. Pro-gramul esemenului a fost stabilit astfel: Măne, Marți, compoziția în scris, din limba română. Mercuri lucrarea în scris de ma-tematică, iar după prânz compoziția fran-ceză. Joi lucrarea în scris din științele fizico chimice și naturale, iar după prânz traduceri scrise și orale din limba ger-mană și limba latină. Vineri disertația și ocolovul din filosofie. La esamen va asista familia regală. Comisia esamenătoare e compusă din șase profesori ai Princi-pelui Carol și e presidată de dl Lițica.

Conflict la Universitate. În locul dom-nului E. Pangratti, numit ministru de lu-orări publice, a fost ales, numit și confir-mat domnul Ioan Bogdan rector al uni-versității din București. Mulți dintre pro-fesorii universitari au ramas însă nemul-țămiiți cu ridicarea dlui Bogdan la dem-nitatea de rector universitar și i-au dene-gat supunerea. Astfel senatul universitar nu s'a putut întruni nici la repețitele în-vițări ale rectorului, pentru-că decanii dela facultățile de drept, medicină și științe n'au voit să participe la ședințele senatu-lui presidate de dl Ioan Bogdan. În urmă și demisionat din demnitatea avute. Cștim acum în ziarele din București, că domnul ministru de culte și instrucție publică, C. C. Arion, a căutat să convingă pe di-rector despre necesitatea aplanării acestui conflict universitar, indicându-i două so-luții în privința aceasta: ori împăcarea cu decanii dela facultățile de drept, medicină și științe, ori apoi demisionarea. Iar dacă nu se va întâmpla nici una nici alta, dom-nul ministru va propune Majestății Sale Regelui Carol a treia soluție: revocarea dlui Ioan Bogdan din demnitatea de rec-tor al Universității din București.

Consfătuirea ziaristilor români din Ungaria,

ținută luni în 27 Mai a. c. la Brașov, la care au participat parte prin reprezentanți, parte prin aderări în scris ziarile: „Gazeta Transilvaniei”, „Românul”, „Drapelul”, „Telegraful Român”, „Foaia Poporului”, „Poporul Român”, „Unirea” și „Revista Economică”, luând în discuție chestiunile fixate prin convocătorii acestei consfătuiri, a luat următoarele hotărâri:

I. Presa și în special ziaristii noștri să stăruie din toate puterile și prin toate mijloacele ce se vor afla de potrivite, în scopul augmentării fundațiilor pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria. În acest înțeles:

a) vor iniția și vor sprijini producțiunile, petrecerile, conferențele publice etc., ce se vor aranja, fie prin ziaristi, fie prin alți pretini și canzei lor, cu scopul augmentării numitei fundații;

b) vor aranja în tot anul — la un timp potrivit — un bal al ziaristilor, al cărui venit deasemenea să rămână în favoarea fundațiilor pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria, și

c) vor stăruie în ceroul activității și competenței lor, ca din prilejul publicării anunțurilor de logodne, cununii, mulțumite publice ori alte de felul acesta, să se facă donațiuni potrivite — din partea celor interesați — în favoarea fundațiilor.

II. Epitropia fundațiilor să fie rugată, ca în numele ziaristilor noștri și cu considerarea însemnătatea cauzei ziaristice române din Ungaria, să intervină la fructașii și mecenajii neamului nostru să contribuie la augmentarea fondului ziaristilor; tot asemenea să intervină la d-na v. d. A. Mureșianu, precum și la urmașii legali ai ziarului „Tribuna” să dea pentru augmentarea fundațiilor sumele ce aceștia le-au fost adunat cu scopul creșterii unui fond pe sama ziaristilor români.

III. Paralel cu augmentarea fundațiilor, epitropia să fie rugată să studieze și să caute modalitățile potrivite, prin care ziaristilor noștri — în parte cu concursul lor propriu, respective al editorilor, să li se contracteze și asigurări potrivite împrejurărilor lor sociale și familiare.

IV. Deciziunile acestei conferențe se vor comunica Epitropiei fundaționale, cum și tuturor ziarelor române din Ungaria spre binevoitoare conformare.

Victor Branisec,
notar al consfătuirii.

NOUTĂȚI.

Esamene de calificare. La secția pedagogică a seminarului „Andreian” din Sibiu s'au ținut esamenene de calificare în cursul săptămânei trecute, din 1 Iulie până în 6 Iulie n. Au fost presidate de P. O. Domn Mateiu Voileanu, asesor consistorial, ca comisar numit din partea consistorului, iar din partea guvernului a participat la ele Ilustritatea Sa domnul Dr. Iosif Siegescu, consilier aulic, deputat dietal și profesor universitar. S'au supus examenului 40 elevi, dintre cari 34 l-au prestat, iar 6 au fost îndrumați să facă la toamnă esamen de corigență din câte un studiu. Dintre cei ce au prestat esamenul, zece sunt absolvenți de teologie.

Seminar nou. Preasfinția Sa Episcopul Dr. Dem. Radu a anunțat în consistorul din 3 Iulie n. ținut în Oradea mare, că la toamnă se va face deschiderea seminarului teologic român gr.-cat. în Oradea mare.

Legile nouă pentru dare. În ministerul de finanțe se iau toate dispozițiile trebuincioase, ca începând cu 1 Ianuarie 1913 să intre în vigoare legile nouă de dare.

Aviator român mort. Locotenentul Gh. Carandă, ofițer aviator în armata română, pecând esecuta un sbor cu aeroplanul, s'a stricat motorul, și aeroplanul a căzut de la o înălțime de 100 metri zdrobind pe nenorocitul aviator, care a rămas mort pe loc.

Vlaicu în Arad. Aviatorul român, dl Aurel Vlaicu, se află în Arad, unde va zbura Daminecă, în 14 Iulie n.

Himen. Dzoara Mărioara Antal din Toplița română și dl Dr. Alex. I. Morariu avocăt în Caransebeș își serbează cununia lor religioasă în 1/14 Iulie o. la orele 11 în biserica gr.-ort. din Toplița română.

Posturi vacante de notari. În comuna Pianul de sus, ceroul Sebeșului săseș, e vacant postul de notar comunal. Concurenții au să-și înainteze rugărilor până la 27 Iulie n. preturei din Sebeș. În Poplaca ceroul Sibiului și în Jina ceroul Mercurei sunt vacante posturile de vicenotari. Concursul pentru postul din Poplaca espiră la 25 Iulie și pentru cel din Jina la 3 August n.

Reuniunea femeilor de religie greco-catolică și gr.-orientală din comitatul Târnavei-mici (Kisküküllő) își va ține adunarea generală ordinară în Dicioșmărtin Duminecă în 14 Iulie n. 1912 la 2 ore după amiază în sala cea mare a hotelului „Nemzeti”. Tot în această zi la 8 oare seara se va aranja din partea comitetului și o petrecere de vară în beneficiul Reuniunii.

Tipografie românească în Lugoj. Cu data de 1 August a. c. se va deschide în Lugoj un atelier de tipografie românească fiind aranjată cu cele mai nouă soiuri de litere și cu cele mai moderne mașini. Noua tipografie va purta numirea „Minerva” și va fi instalată în școala veche a parohiei gr.-ort. române din Lugoj, la internatul de fete. Proprietarul tipografiei e dl George Țăran, fost mai mulți ani conducător la ristol ziar „Tribuna” din Arad.

Clasa a treia la trenuri accelerate. În toamna acestui an se vor introduce, ca probă, vagoane de clasa a treia la trenurile accelerate spre Viena, Brașov, Orșova, Zimony și Sighetul Maramureșului; ear în primăvara viitoare se vor continua încercările și pe alte linii ferate. Dacă probele vor reuși, folosirea vagoanelor de clasa treia la trenuri accelerate se va introduce în mod definitiv.

Ziar oprit. Guvernul ungar a oprit intrarea în țara noastră a marelui ziar vienez *Die Zeit*.

Statue lui Deák. Orașul Seghedinului se pregătește să înalte o statue de bronz lui Francisc Deák. Inaugurarea acestei statue se va face în anul curent.

Om sălbatic. Într'un spital din Zagreb a fost transportat zilele acestea un bărbat, pe care l-au găsit ciobanii în pădurea din apropierea satului Kutine. Omul găsit este cu desăvârșire sălbătic, nu poate grai nimic, corpul său e acoperit întreg cu păr des. Păstorii au dat peste el într'o mociară în care se tăvălea ca un rămător. Autoritățile cercetează pentru a stabili cine este și de unde vine misteriosul sălbatic.

De vre-o câteva zile se vede pe piața Hermann un cort colosal american cu inscripția „Vederea balenei”. Vizitând cortul, admiri cel mai mare mamifer, care trăiește în marea glacială. Balena aceasta are mărime de 22 metri 27 cm. și greutatea în starea vie circa 200.000 klg., cu sânge cald. Este un colos de pește. Grandioasă este și expoziția de diferiți monștri maritimi și a uneltelor de pescuit. Mai interesantă este explicația științifică, care se dă neîntrerupt vizitatorilor. Prețul intrării este moderat; cei ce doresc a o vizita, să nu pierdă această ocazie rară.

Somnambulă. Guvernanta Hanna Mayer, de origine din Germania, într'una din nopțile trecute s'a sculat adormită și s'a urcat pe o zidire ce se clădește acum la gara din Teuș. Nenorocita a căzut dela o înălțime de zece metri și a suferit rane atât ge grele, încât transportată către spital a încetat din viață.

Un congres. La sfârșitul lunei lui Iulie se întrunește în orașul olandez Leyden congresul internațional al religiilor și limbilor.

Concurs aviatic militar. Se anunță din Londra, că ministrul englez de războiu va organiza în August un concurs aviatic militar internațional, care se va ține în ținutul dela Salisburyplau. La concurs s'au anunțat până acum aeroplane engleze, franceze și austriace.

Lăcuste în Ungaria. Din Dobrițin se vestește, că în cea mai mare parte a comunelor din comitat s'au ivit lăcustele în cantități uriașe. Pentru înlăturarea primejdiei cauzate de mulțimea acestor insecte, cari vin din Italia, s'au luat toate măsurile necesare.

Respinși din America. Din Ellis Island vine știrea, că într'o singură zi au fost oprii de a rămânea în America 430 de nenorocii, aduși de vaporul „Pannonia”. Toți aceștia se reintorc cu acelaș vapor în Europa.

La numărul de față al ziarului nostru e alăturat un supliment amintind apariția volumului Folletoane (1907 — 1910) de Alexandru Ciura.

Grindină în Dej. Săptămâna trecută a bătut peatra în Dej și împrejurime. Au căzut bucăți de gheață grele de 30 de grame, care au pustiit sămănăturile, au omorât pașeri de curte și au spart o grămadă de ferestri. La palatul de justiție al Dejului n'a rămas întreagă nici o ferestra.

Monument primejduit. Din Roma se scrie, că statua evestră a înțeleptului și vitezului împărat roman Marcu Aureliu Filozoful (161—180) amenință să se prăbușească în fiecare moment. S'a constatat, că în decursul veacurilor a pătruns apă în interiorul calului, și astfel monumentul începe a-și perde echilibrul. Pentru a face reparaturile trebuincioase, împăratul Marcu Aureliu va fi luat jos de pe cal, unde a stat timp de optsprezece secole.

Furt pe calea ferată. Un negustor, care călătorea dela Careii-mari spre Dobrițin, a primit o țigară oferită de niște tovarăși de călătorie neunoscuți. Negustorul a fumat țigara și în curând a adormit. Când s'a deșteptat, a văzut că îi lipsește portmoneul cu numerarul ce avea și cu efeste în valoare de 20 mii de coroane. Tovarășii de călătorie dispăuseră. Până acum nu li s'a dat de urmă.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Dr. Victor Macaveiu, prof. (Blaj) 1 cor., Ioan T. Ribu, episcop (Bodu) 50 bani, Zaharie Popa, paroh (Richidorf) și soția sa Maria n. Holerga 1 cor., I. Moșoiu (Apoldul-rom.) 80 bani, Dr. Ilariu Holom, adv. (Elisabetopol) și soția sa Otilia n. Câmpian 1 cor., Ioan Oana, măsar (Cichindeal) 40 bani, T. Opresan, preot (Cichindeal), soția sa Paraschiva și copila lor Virginia 1 cor., Dem. Comșa, inv. lăcătuș (Blaj) 50 bani și Dr. Tiberiu Brediceanu, secretar la „Albina”, cu prilejul fericit al botezului fiului său Coriolan-Columb 5 cor.

Originea modelor. Ziarul parisian *Figaro*, în numărul său mai nou, publică o interesantă revizuire asupra originii modelor. Figaro arată, că diferitele porturi au servit pentru acoperirea defectelor corporale reale sau închipuite. Astfel purtarea treni lungi au introdus-o fiicele regelui Ludovic al IX-lea, de oarece voiau să-și acopere cu mijlocul acesta picioarele prea mari. Gulerul înalt l-a adus în modă soția regelui Filip al III-lea, pentru a-și acoperi lungimea neobișnuită a gâtului. Măncile largi s'au purtat la curtea regelui Enrico al III-lea, ca să acopere umerii strâmbi ai oamenilor dela curte. Regele Ludovic al XIV-lea avea o mare urmă de rană pe creștet, și de aceea a purtat peruca. Pe vremea doamnei Pompadour erau mult la modă ghețele cu tocuri înalte; doamna Pompadour fiind o femeie mică de statură, purta astfel de ghețe, ca să pară mai înaltă, decât era în realitate.

Catastrofa deasupra mării. Inginerul Waniman din New-York construisese un puternic balon, cu gând de a sbara din lumea nouă peste Oceanul Atlantic în luna veche. Balonul, numit *Acron*, avea să facă Marția trecută o încercare de călătorie. S'au adunat multe mii de curioși să vadă balonul, care pe la orele șapte dimineața s'a ridicat la o înălțime de 800 de metri, iar după o jumătate de oră deodată s'a aprins și a explodat. Balonul a căzut în mare, iar călătorii au perit cu toții. În gondola se aflau, afară de Waniman, un inginer, un cărmăitor și patru pasageri. Cauza catastrofei, după părerea specialiștilor, este că razele soarelui au înfierbântat gazul și au făcut să pleznească balonul. Cadavrele celor nenorocii n'au fost găsite decât al lui Waniman, cu totul sfărmat.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” revistă literară, artistică și politică nr. 26, 1912 a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Oct. Goga: A murit Caragiale. I. L. Caragiale: Amici. George Gregorian: Pe Golgota (poezie). Veniamin Negru: Autorul lui Chioșoș Rostoganu. Esaterina Pitiș: Cântec (poezie). A. Vlaicu: Caragiale. O scrisoare a lui Caragiale. I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți (roman). D. Rotici: Cântec de primăvară (poezie). Cronici: Caragiale și critica literară. Insemnări: Moartea lui Caragiale. Vlaicu la Viena. Ilustrațiuni: G. Coșbuc și I. L. Caragiale. Caragiale cu poezii Șt. D. Iosif și Octavian Goga. I. L. Caragiale.

Dare de seamă despre mersul Societății pentru învățarea poporului român, Biserica Sf. Ecaterina, cum și despre mersul școlilor fröbeliană, primară și normală, pe anul 1911—12, întocmită de Petru Gârboviceanu, directorul școlilor. București. Tipografia cărțile bisericești, 1912.

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească, nr. 10—11 din 15 Mai — 1 Iunie 1912, cuprinde: Papalitatea și bisericile creștine, de I. Beleuță. Degenerarea morală, de Dim. I. Cornilescu. Pavel și Ioan ca îndrumători ai păstorilor de suflete, de preotul Aurel Popovici. Cazuri excepționale în viața pastorală, de N. Todea. B'seria papistă și doctrina despre uciderea ereticoilor, de N. Bălan, Mișcarea literară, de A. C. Cronică bisericească culturală, de Sandu și N. B. Tipicul cultului religios, de Cantor. — Abonamentul revistei, care apare de două ori pe lună, este: 10 cor. pe an. Adresa: Dr. Nicolae Bălan, prof. sem. Sibiu, Strada Reissenfel 11.

Internatul din Brașov.

Prospect.

Internatul cel nou din Brașov pentru elevii școlilor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov se deschide în 1 Septembrie v. s. c.

Clădirea e imposantă, aproape de școală și are:

- sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea),
 - sale luminoase de studiu cu mobilier nou,
 - sale separate de mâncare (sofregerii),
 - coridoare spațioase, închise, luminoase,
 - conduit de apă (din izvoare de munte),
 - local propriu de baie cu dușuri,
 - încălzire centrală (calorifer),
 - infirmerie (spital) în grădina,
 - grădina mare cu pomi,
 - cât mai curând: lumină electrică.
- Elevii internatului vor primi:
- hrană bună, variată și igienică,
 - sprijin la prepararea lecțiilor,
 - baie,
 - tratament medical,
 - supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școlilor și bucătăria se va conduce în regie proprie. Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire.

Cererea de primire se va da până în 15 Iulie v. și va fi însoțită de următoarele acte:

- ultimul testimoniu școlar.
- act de revocare (numai pentru elevii claselor I.—IV. gimn. și reale).
- atestat medical, că elevul e sănătos.

5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în cas de proces competența judecătorei din Brașov.

- Fiecare elev va aduce cu sine:
- 6 cămeși de zi
 - 4 cămeși de noapte
 - pantaloni de baie
 - 6 ismene
 - 12 batiște
 - 12 perechi de ciorapi
 - 6 ștergare
 - 3 cearceafuri de pat
 - 1 plapomă cu nasturi
 - 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi
 - 1 pernă de cap
 - 3 fețe de pernă
 - perie de cap, de dinți, de haine, pepene și rar, săpun
 - 2 perechi de ghețe
 - 4 șervete de masă
 - ohiplu și uniformă obligată la școlile noastre din Brașov.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu amănita roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul ce se va da din internat deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Ori ce epistole precum și banii se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor la gimnaziul gr. ort. român din Brassó (Brașov), care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea espus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire, sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând.

Direcțiunea internatului
(Str. Prundului — Porond u. nr. 39.)

Concurs.

Pentru pregătirea de planuri și prelininare de spese la zidirea unei biserici nouă gr.-or. române în **Orăștie**, — să scrie prin aceasta concurs cu premii, — și anume:

1. Un premiu de 800 cor. (opt sute cor.), care să va acorda planului care va fi aflat de comitet ca cel mai bun.

2. Un premiu de 400 cor. care să va da celui a cărui plan să va afla ca al doilea de bun.

Din celelalte planuri ce ar incurge, comitetul își rezervă dreptul a cumpăra pe acela despre care crede că i-ar fi de trebuință.

La pregătirea planurilor și preliminarilor de spese, e a să ținea samă de următoarele date:

1. Biserica se va zidi pentru a cuprinde 2000 (două mii) de persoane (cu cuprinsul corului și a galeriilor cu tot).

2. Prețul zidirii să nu treacă peste suma de 120.000 cor., inclusive padimentarea și partea de zid a tamplei.

3. Fundamentul și brâul au să fie lucrate în beton. Boltiturile în „rabitz“.

Zidurile au să fie tencuite pe din afară în tenciuială din praf de piatră.

Coperișul cu eternit.

4. padimentul are să fie peste suprafața pământului, ridicat de 3 trepte. Treptele de piatră de granit.

5. Biserica să aibă cel puțin 2 intrări principale: una prin față (printre furnari), alta în partea dreaptă.

6. Biserica să va zidi în stil oriental cu motive românești având două turle și o cupolă.

7. Lemnul de stejar necesar îl dă parohia.

8. Reflectanții au să facă 4 planuri orizontale, 2 secții și 2 fața de în două exemple, divizorul 1. ex.

9. Terminul de înaintare a planurilor: **15 August n 1912.**

10. Numele autorului să înainteză în în un plic închis, care să va deschide numai după alegerea planurilor.

11. Premiile să plătească autorilor, după ce și Consistorul va fi aprobat alegerea planurilor.

Din ședința dela 30 Iunie n. 1912 a Comitetului parohial gr.-or. român din Orăștie.

(192) 1—2

Concurs.

Pentru liferarea de:

1. Pâne de grâu curat.

2. Franzele făcute din grâu curat cu lapte.

3. Făină de grâu curat numărul 2 și 3.

4. Carne de vită.

5. Carne de vițel.

6. Carne de porc, și

7. Unsoare de porc, toate de **prima calitate** pentru alimetarea alor 220 — 250 elevi dela seminarul arhidiecezan teologic — pedagogic gr.-ortodox român din Sibiu în anul școlar 1912/13.

Doritorii de a reflecta la vre-una din acestea poziții să-și înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor. și sigilate până în **1 August st. n. inclusive** la subscrișul unde vor afla mai de aproape și condițiile speciale pentru încheierea contractului precum și alte informații necesare.

Ofertele întrate după terminul prefript în concurs nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termin să pot înainta în scris oferte pentru resturile de mâncare dela mese și dela culină.

Sibiu, în 4 Iulie n. 1912.

Aurel Popoviciu.

(193) 1—3

spiritual și econom seminarial.

Nr. 405/1912.

(195) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc împreunat cu postul cantoral la școala conf. gr.-or. română din **Icelandul-mare** protopopiatul Murăș-Oșorheiului se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 400 coroane repartite dela popor; usufructul de pe 12 jugăre pământ arător într-o tablă prețuit în 200 cor.; venitele stolare cantonale și usufructul de pe 3 jugăre pământ într-o masă lângă marginea comunei lor de clasa primă — computeate toate venitele cantonale între cari și chiria casei cantonale în suma de 400 coroane. Total 1000 cor. Cuartir corespunzător în natură și grădină.

Alesul să îndatorează fără remunerație specială a conduce elevii la biserică în Dumineci și sărbători, a cânta cu ei la sf. liturghie formând cor bisericesc și ai instrua în grădinarit.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis și să se prezinte la biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Murăș-Oșorhei, 20 Iunie 1912.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 391/1912 Prot.

(183) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei vacante de clasa a II-a **Mușin** cu filiile **Veța** și **Chibelea**, conform ordinului Preav. Consistoriu arhidiecezan de dto 22 Maiu a. c. Nr. 6067 Bis se escrie concurs nou cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în terminul amintit, iar concurenții — pre lângă prealabila încuviințare a protopopului — să se prezinte în parohie pentru a cânta, predica, ori celebra.

Murăș-Oșorhei, 10/23 Iunie 1912.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 190/1912.

(159) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericești mai jos numite în protopresbiteratul Câmpenilor, să publică concurs cu terminul **15 Iulie 1912.**

1. **Certegea** cu salariu 1000 cor., (600 cor. dela biserică și 400 cor. dela stat), locuință cu grădină. Învățătorul va propune religiunea, va ținea școala de repetiție, să conducă strana și la liturghie să cânte cu elevii, să fie cântăreț bun și dacă va putea forma cor bisericesc, atunci va primi și o remunerație deosebită.

2. **Poiana Valeaverde**. cu salariu 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

3. **Sacătura**, cu salariu 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

Cinceniile să compută numai după un serviciu de 5 ani în aceste comune bisericesti.

Doritorii a ocupa aceste posturi învățătoresci să trimită concursurile lor cu documentele recerute la subscrișul oficiu până la terminul statorit.

Câmpeni, 6 Iunie 1912.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 6935 Bis.

(175) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna **Beșa** de cl. III, protopresbiteratul Sighișoarei, se publică concurs din oficiu cu termin de 30 zile în foaia „Telegraful Român“ pe lângă emolumentele fasonate în coala B. referitoare la întregirea dela stat.

Suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, petenții le vor așterne Consistorului arhidiecezan în terminul deschis, având candidații a-se prezenta cu prelabila încuviințare a protopresbiterului concernent în comuna la biserică spre a cuvânta, respective a oficia.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 12 Iunie 1912.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 589/1912 prot.

(178) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Ighisdorful-românesc**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1 Salariu fundamental de 1000 cor. din care 600 cor. se vor plăti din repartitie pe popor, iar restul de 400 cor., precum și civicevenalele, la care alesul poate reflecta numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală, s'au cerut dela stat. 2. Cuartir constător din 2 odăi, o bucătărie și cămară.

Învățătorul ales va fi dator să țină strana la utrenie și vecernie în biserică, iar la sf. liturghie să cânte regulat cu copiii fără altă remunerație și să propună atât în școala de toate zilele, cât și în cea de repetiție religia și să cultive grădina de pomărit.

Învățătorul care va dovedi și cvalificațiune muzicală pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc, va fi preferit și separat rebonificat.

Concurenții sunt datori, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului să se prezinte în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs, instruite cu estras de botez, atestat despre studiile premergătoare, absolut de pedagogie și diplomă de învățător, eventual și alte documente recomandatoare să le trimită la oficiul protopopesc subsemnat.

Agnita, 15 Iunie 1912.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 7131 Bis.

(176) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna **Feredeu** și în comuna **Băcăia**, tractul Geoagiului, se publică concurs din oficiu în termin de 30 zile, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenții vor subșterne suplicile concursuale instruite conform legilor în vigoare oficiului protopresbiterial al Geoagiului, și cu prealabila încuviințare a protopresbiterului concernent, vor avea a se prezenta în comune la biserică spre a-și arăta aptitudinea în cântările bisericesti și predicare.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc ținută la 12 Iunie 1912.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 311/1912.

(177) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala noastră confesională din **Costeni** (Kosztfalva), protopresbiteratul Cetății de peatră, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 300 Cor. din repartitia dela popor; 700 Cor. din ajutorul de stat, a cărui votare pusă deja în vedere de comisiunea administrativă — e condiționată de înaintarea documentelor celui ales; cvartir corespunzător în natură și relut de grădină 20 Cor.

Cvivevenalul se va cere dela stat.

Învățătorul ales se îndatorează — fără remunerație specială — a instrua elevii în cântările bisericesti formând cor, a-i conduce la biserică în Dumineci și sărbători, cântând cu ei răspunsurile liturghiei și a provedea în vătământul în școala de repetiție.

Reflectanții la acest post au a-și înainta rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis și a se prezenta în comună și biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Lăpușul-unguresc, la 12/25 Iunie 1912.

Oficiul protopopesc gr.-or. al tractului „Cetatea de peatră“ în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
adm. prot.

Ad. Nr. pp. 675/1912

(187) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comuna **Gherofi-Dângău** cu filia **Banffi-Dângău** prin aceasta să deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Doritorii de a ocupa acest post, au ași așterne petiția de concurs, instruită conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în terminul prescriș, și a să prezenta în parohie, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului, în vre o Duminecă sau Sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, 12 Iunie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 277/1912.

(190) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă bătrânul preot Nicolae Isac, în parohia (de clasa a II-a) **Topârcea**, protopopiatul Săliștii, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile.

Alesul va beneficia de jumătate venitele din parohia numitului preot N. Isac, conform concluzului luat în sinodul parohial din 10 Iunie 1912.

Cei ce doresc a candida la acest post, să-și înainteze petițiile, instruite conform §-13 din „Statutul organic“, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termin de 30 zile dela I-a publicare a acestui concurs în „Telegraful Român“.

În sensul § lui 33 din „Regulamentul parohial“ candidații se vor înfișa, după prealabila încuviințare a rns bsemnatului oficiu protopresbiterial, într-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Topârcea spre a-și arăta destoinicia în cântarea și cuvântarea bisericescă.

Săliște, în 19 Iunie 1912.

Oficiul protopresbiterial al tractului Săliște în conțelegere cu organele parohiale din Topârcea.

Dr. Ioan Lupaș
protopresbiter.

„Albina“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din a. 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonctare în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1912 face K 9.994,000—

2. Pretensiunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de „ 12.141,434-73

3. Valoarea ipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi ipotecare este de „ 49.880,874—

4. În sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de „ 500,000—

acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 3,000—, Sorți de stat din 1860 cu 4%.

„ „ 6,000—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%.

„ „ 5,000—, Sorți de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%.

„ „ 1,400—, Sorți de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%.

„ „ 5,000—, Obligații cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%.

„ „ 72,000—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%.

„ „ 24,000—, Scrisuri fonciare Pester ungar. Comercial-Bank cu 4 1/2%.

„ „ 100,000—, Scrisuri fonciare Ege-sült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%.

„ „ 110,000—, Obligațiuni comunale Pester ung. Comercial Bank cu 4%.

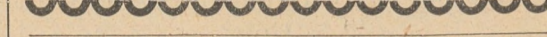
„ „ 200,000—, Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%.

„ „ 4,000—, Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 5 Iulie 1912.

(191) 1—1

Direcțiunea.

Numai timp scurt pe piața Hermann.

Pentru prima oară

Expoziția Nordică

singura existentă în lumea întreagă.

O Balenă

Lungimea totală de 22 metri 27 cm. În viață greutatea se calculă la 200.000 Kg.

Hienă de Mare

Lungimea 5 metri 10 cm. Acest pește este groaza Marinarilor în Marea Mediterană și în Oceanul Atlantic.

Direcțiunea mai expune Preparate și diferite specii de varietăți ca:

Câine de Mare

(phoca vitulina)

Crocodil de Nil

(Aligator)

Rechin Cenușiu

sau Scufundator

Se întâmpină în Marea Glacială Nordică etc.

Orangutanul Jack

Urișul pădurilor vergine din Africa Apuseană. Înălțimea 2 metri 7 cm. Lungimea celor 2 brațe întinse 2 metri 8 cm.

Diferite oase din scheletul Balenei, precum și Colecția Aparatelor întrebunțate la prinderea Balenelor. La fiecare jumătate oră explicațiuni științifice.

Deschiderea dela 10 ore a. m. până la 10 seara.

Prețuri moderate.

Invităm pe Onor. Public a vizita Expoziția de Balene fiind singura Curiozitate Zoologică.

(196) 1—3

Direcțiunea.

